این صفحه پیام‌ها، متن‌ها، عکس‌نوشت‌ها و خبرهای کوتاه منتشر شده در فضای مجازی را بازنشر می‌دهد. تلاش بر این است که دیدگاه‌ها و نظرات کاربران اندیشمند شبکه‌های اجتماعی در عرصه مکتوب هم دیده شود.

سبوی دوست

نکته‌ای مهم از داستان عجیب موسی(ع) و عبد صالح در قرآن

استاد شهید مرتضی مطهری(ره):

داستان موسی(ع) و عبد صالح که در قرآن کریم آمده داستان عجیبی است. یک نکته بزرگ که از این داستان استفاده می‌شود این است که تابع و پیرو تا آنجا تسلیم متبوع و پیشواست که اصول و مبادی و قانون نشکند و خراب نشود. اگر دید آن متبوع کاری برخلاف اصول و مبانی انجام می‌دهد نمی‌تواند سکوت کند.

گو اینکه در این داستان عملی که عبد صالح کرد از نظر خود او که افق وسیع‌تری را می‌دید و به باطن موضوع توجه داشت برخلاف اصول نبود بلکه عین وظیفه و تکلیف بود، ولی سخن در این است که چرا موسی(ع) صبر نمی‌کرد و زبان به انتقاد می‌گشود؟ با اینکه وعده می‌داد و به خود تلقین می‌کرد که اعتراض نکند باز هم اعتراض و انتقاد می‌کرد. نقص کار موسی(ع) در اعتراض و انتقاد نبود، در این بود که به رمز مطلب و باطن کار آگاه نبود. البته اگر به رمز مطلب آگاه می‌شد اعتراض نمی‌کرد و مایل بود که برسد به رمز مطلب، ولی مادامی که از نظر او عملی برخلاف اصول و قانون الهی است ایمان او به او اجازه نمی‌دهد سکوت کند. بعضی گفته‌اند اگر تا قیامت عمل عبد صالح تکرار می‌شد موسی(ع) از اعتراض و انتقاد باز نمی‌ایستاد مگر آنکه به رمز مطلب آگاه می‌شد.

منبع: کانال رسمی بنیاد شهید مطهری به استناد کتاب ده گفتار، صفحه ۱۲۳

واکسن خودتحقیری!

علی رنجبر با اشاره به برخی از توئیت‌هایی که تست واکسن ایرانی کرونا را به سخره گرفته‌اند، در توئیتی نوشت: واکسن ایرانی کرونا رو میشه تزریق کرد اما مشکل خودتحقیری با تزریق واکسن حل نمیشه. برای جلوگیری از شیوع بیشتر مرض خودتحقیری به یه عزم جدی و سال‌ها تلاش فرهنگی و رسانه‌ای نیاز داریم.

ایستادن در برابر گرگ، شجاعت می‌خواهد و دفع خطر موریانه بصیرت

دکتر حسن باویر در کانال تلگرامی «ژئوپلتیک رسانه» به مناسبت سالروز نهم دی ماه نوشت: بصیرت، سواد نیست، بینش است. بصیرت یعنی اینکه نگاهت به «شخصیت»ها نباشد، بلکه همواره به «شاخص»ها چشم بدوزی؛ پس ملاک حق حقیقت است نه شخصیت. بصیرت، یعنی اینکه بدانی حتی مسجد، می‌تواند «مسجد ضِرار» باشد و پیامبر (ص) آن را خراب کند و به زباله‌دانی شهر تبدیل نماید؛ بصیرت، یعنی اینکه قرآنِ روی نیزه تو را از قرآنِ ناطق، منحرف نکند! بصیرت، یعنی اینکه بدانی جانباز صفین (شمر) می‌تواند قاتل حسین (ع) در کربلا باشد؛ بصیرت، یعنی اینکه بدانی در جنگ با فتنه نمی‌توانی آغازگر باشی اما تا ضربه نهایی، نباید از پا بنشینی؛ بصیرت، یعنی اینکه نگذاری فتنه‌گران، شیرت را بدوشند یا بر پشتت سوار شوند. بصیرت، یعنی اینکه «مالک اشتر»ها را به تندروی و «ابوموسی اشعری»ها را به اعتدال نشناسی. بصیرت، یعنی اینکه بدانی معاویه‌ها به سست عنصرهای سپاهِ امیرالمؤمنین(ع) دل بسته‌اند. بصیرت، یعنی اینکه بدانی تاریخ تکرار می‌شود؛ نه با جزئیاتش، بلکه با خطوط کلی‌اش...

سر خط تحلیلی: وقتی گرگ حمله می‌کند، با صدای بلند حمله می‌کند و فرصتی برای واکنش دارید. (فرار یا مقاومت)، اما وقتی موریانه هجوم می‌آورد، از همان ابتدا بی‌سر و صدا و تنها به جان محصولات شما می‌افتد. زمان می‌برد تا به هدف برسد، اما بالاخره همه محصول تو را نابود می‌کند؛ ایستادن در برابر گرگ، شجاعت می‌خواهد و دفع خطر موریانه بصیرت.

تصویر منتخب

حمیدرضا نیک‌عهد | جوان

واکنش‌های توئیتری نمایندگان مجلس له و علیه رد کلیات بودجه ۱۴۰۰ در کمیسیون تلفیق

تلاش برای اصلاح حداکثری بودجه

سرانجام نمایندگان مجلس شورای اسلامی در کمیسیون تلفیق کلیات بودجه ۱۴۰۰ را با ۲۳ رأی موافق و ۱۹ رأی مخالف تأیید کردند. این در حالی بود که بسیاری از کاربران شبکه‌های اجتماعی، متخصصان و حتی مرکز پژوهش‌های مجلس اصرار بر رد کلیات بودجه داشتند و تصویب آن را برای آینده کشور خطرناک تلقی می‌کردند. نمایندگان مجلس استدلال کردند تصویب این کلیات در واقع تلاشی برای اصلاح اساسی آن است، اما در مقابل برخی نمایندگان مجلس لایحه بودجه را چون قالی پوسیده‌ای تشبیه کردند که هر گونه تلاش برای رفوی آن موجب پاشیدن شاکله آن خواهد شد. نمایندگان در توئیتر نظرات مختلفی را ابراز کردند که در ادامه برخی از این واکنش‌ها را می‌خوانید.

■ **مالک شریعتی، نماینده تهران:** درجلسه کمیسیون تلفیق تقریباً تمام نمایندگان مخالف محتوای لایحه بودجه ۱۴۰۰ بودند؛ برخی معتقد به ضرورت اصلاح اساسی بودجه توسط مجلس و برخی دیگر نظرشان این بود که خود دولت باید اصلاح کند. رأی اکثریت اعضا این شد که دولت عزم و توان اصلاح ندارد و مجلس خود باید به جزئیات ورود کند.

■ **مجتبی توانگر، نماینده تهران:** مجلس، محل تلفیق نظرات کارشناسی با مؤلفه‌های سیاستگذاری و تحرکات سیاسی همه ذی‌نفعان است. همانطور که خنثی‌سازی تحریم بر لغو تحریم ارجح است، خنثی‌سازی تله‌های بودجه بر انهدام آن ارجح‌تر است که قطعاً سخت‌تر است، ولی کار سخت از مجلس قوی برمی‌آید.

■ **محمد رشیدی، نماینده کرمانشاه:** با شرط اصلاح بودجه ۱۴۰۰ و قول همکاری دولت برای تغییرات مدنظر مجلس و جلوگیری از هدررفت منابع و تقویت وضعیت معیشتی مردم با کلیات بودجه در کمیسیون تلفیق موافقت کردیم.

■ **مجتبی رضاخواه، نماینده تهران:** درجلسه کمیسیون تلفیق با کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۰ مخالفت کردم، اما با ۲۳ رأی موافق در مقابل ۱۹ مخالف به تصویب رسید. تورم‌زا بودن بودجه و فشار معیشتی به اقشار کم‌درآمد از دلایل اصلی برای مخالفتم بود. حال که کلیات بودجه تصویب شد، تلاشم را برای اصلاح حداکثری آن به‌کار خواهم بست.

■ **احسان ارکانی، نماینده نیشابور:** گرچه کلیات بودجه ۱۴۰۰ با رأی شکننده در کمیسیون تلفیق تصویب شد اما این بودجه آنچنان غیرواقعی، ناکارآمد و غیرقابل دفاع است که اگر دولت فعلی، سال آینده رفتنی نبود چنین بودجه‌ای را تحویل مجلس نمی‌داد. به کلیات بودجه رأی مخالف می‌دهم تا در تحویل خزانه‌ای منفی به دولت بعدی، شریک نباشم.

■ **مصطفی طاهری، نماینده زنجان:** تأیید کلیات بودجه در تلفیق (با ۵۳درصد) رأی به لایحه بودجه دولت نبود. موافقان تأکید داشتند با این تأیید دنبال اصلاح ساختار بودجه هستند. در ادامه اگر اصلاحات به هر دلیل انجام نشود، قطعاً به عنوان مخالف در صحن اقدام خواهیم کرد.

■ **جلال رشیدی، نماینده مرودشت:** کلیات بودجه ۱۴۰۰ با ۲۳ رأی موافق و ۱۹ رأی مخالف و یک ممتنع رأی آورد! امیدوارم همکارانی که به امید اصلاح ساختاری و تغییرات بنیادی به این بودجه در کمیسیون رأی دادند، بتوانند به اهداف خود برسند که البته بنده آن را بسیار سخت و غیرمحتمل می‌دانم.

■ **سیدنظام‌الدین موسوی، نماینده تهران:** ارقام و اعداد تخیلی، لایحه بودجه ۱۴۰۰ را به قالی پوسیده‌ای تبدیل کرده که اگر مجلس بخواهد آن را اصلاح و رفو کند، تار و پودش از هم خواهد گسیخت. تصویب آن هم به معنای سپردن کشور به دست امواج توهمی اما و اگر و شاید است. به نظرم بهترین راه، رد کلیات لایحه و تصویب سه دوازدهم بودجه است.

■ **فاطمه قاسم‌پور، نماینده تهران:** با ارزیابی چند باره لایحه بودجه ۱۴۰۰، این لایحه نیاز به اصلاح دارد. افزایش ۱۱۷ درصدی کسری تراز عملیاتی، رشد ۴۷درصدی هزینه و تنها رشد ۱۰درصدی درآمد، حجتی است بر اینکه دولت برای اصلاح عمیق لایحه بودجه پیشگام شود. نظر قاطع نمایندگان هم اصلاح اساسی این لایحه به نفع معیشت مردم است.

تحلیل

نگاه غلط به پژوهش کاربردی و کم‌توفیقی دانشگاه

از پژوهش کاربردی که حرف می‌زنیم، از چه حرف می‌زنیم؟

علی خسروی‌راد در کانال تلگرامی «پارسا» نوشت: «در نظام آموزش عالی کشور رویکرد اشتباهی بر فرآیند انجام پژوهش‌های کاربردی حاکم است. این رویکرد اشتباه ناشی از نادیده‌گرفتن الزاماتی است که بر تعریف پژوهش کاربردی مترتب می‌شود و موجب کم استفاده‌بودن این پژوهش‌ها و کم‌توفیقی دانشگاه در حل مسائل جامعه و صنعت شده است.»

ظرف شش سال اخیر از جانب ایران ۳۰۰هزار مقاله علمی جدید تولید و در پایگاه WOS ثبت شده است. همچنین طبق آمار مرکز آمار کشور، ظرف این مدت دست‌کم ۷۱۰ هزار پروژه پژوهشی اعم از پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشگاهی در کشور به ثبت رسیده است. گرچه این ارقام درخشان گوشه‌ای از دستاوردهای علمی کشور محسوب می‌شود، اما گاهی یک ذهنیت عمومی، دانشگاه، یعنی نهاد علم و پژوهش را به کم‌کاری در زمینه حل مسائل و مشکلات گوناگون کشور متهم می‌کند.

می‌توان انتظار از نظام پژوهشی کشور را در دو مورد خلاصه کرد: یکی رشد علمی و توسعه شناخت بشر و دیگری حل علمی مسائل جامعه. اگرچه مورد دوم یعنی حل علمی مسائل پیش‌روی جامعه، مورد اول را هم درون خود دارد و به نوعی موجب توسعه علمی می‌گردد، اما اهمیت آن به قدری است که در یک دسته‌بندی اصلی، پژوهش را طبق این دو کارکرد به پژوهش بنیادی و کاربردی تقسیم می‌کنند. این دسته‌بندی در واقع ظرفیتی برای سیاست‌گذاری بهتر و بالابردن بهره‌وری هر کدام از کارکردهای مذکور ایجاد می‌کند، اما در یک رویه تاریخی، بی‌تفاوتی نسبت به اقتضائات و الزامات پژوهش کاربردی در مقایسه با پژوهش بنیادی و برخورد یکسان با هر دو موجب شده است تا علاوه بر نقض غرض در این دسته‌بندی، دانشگاه‌ها در پاسخگویی به نیازهای فعلی جامعه و صنعت، پاسخگویی مورد انتظار را نداشته باشند.

طبق تعریف مرکز آمار و مورد تأیید نهادهای مربوطه، پژوهش بنیادی، پژوهشی است که صرفاً با هدف گسترش مرزهای دانش، دسترسی به اصول، بنیان پدیده‌ها و حقایق قابل کشف انجام می‌شود. همچنین پژوهش کاربردی، پژوهشی مبتنی بر دانش حاصل از پژوهش‌ها و تجربه‌های پیشین است که به منظور کسب آگاهی‌های جدید و با اهداف کاربردی خاص انجام می‌شود. در تعریف پژوهش کاربردی، داشتن یک هدف کاربردی خاص بر ایجاد توسعه علمی اولویت دارد. راهنمای فراسکاتی پژوهش کاربردی را صراحتاً پژوهشی تعریف می‌کند که «به منظور دستیابی به دانش جدید انجام می‌شود، اما در درجه اول معطوف به یک هدف خاص عملی (کاربردی) یا عینی (بیرونی) است.» حال این سؤال مطرح می‌شود که این هدف خاص عملی و عینی از کجا می‌آید و چگونه وارد پژوهش کاربردی می‌شود؟ برای پاسخ به این سؤال ابتدا بهتر است تأملی در ویژگی‌های پژوهش بنیادی داشته باشیم. پژوهش بنیادی، خواص، ساختارها و روابط را با هدف فرمول‌بندی و آزمایش فرضیه‌ها، نظریه‌ها یا قوانین تجزیه و تحلیل می‌کند. تأکید بر عدم «در نظر گرفتن کاربرد خاص» در تعریف پژوهش بنیادی بسیار مهم است، زیرا ممکن است پژوهشگر هنگام انجام پژوهش یا برعهده گرفتن پیمایش یک پرسشنامه، از کاربردهای بالقوه آن آگاهی نداشته باشد. عموماً نتایج پژوهش بنیادی فروخته نمی‌شود، اما معمولاً در نشریات علمی منتشر می‌شود یا در گردش کار برای علاقه‌مندان قرار می‌گیرد. در پژوهش‌های بنیادی، از پژوهشگر انتظار می‌رود برای تعیین اهداف از آزادی برخوردار باشد. از این رو عموم این پژوهش‌ها عرضه‌محورند و تقریباً تمام آنها با بودجه دولتی و همراه با نگاه آینده‌نگرانه و در نظر گرفتن اهداف و مصالح عمومی انجام می‌شوند.

در مقابل، در پژوهش‌های کاربردی نمی‌توان از پژوهشگر انتظار داشت برای تعیین اهداف پژوهش از آزادی عمل کاملی برخوردار باشد. در واقع یک پژوهش کاربردی باید با یک مسئله کاربردی و عینی آغاز شود. این مسئله کاربردی متعلق به جایی است که تقاضای حل آن را دارد. بنابراین انتظار می‌رود بیشتر پژوهش‌های کاربردی تقاضامحور باشند و حتی هزینه انجام پژوهش و دستمزد پژوهشگر توسط نهاد یا شرکت ذی‌مسئله پرداخت شود. همچنین تأمین مالی دولتی در این پژوهش‌ها باید منحصر در پژوهش‌های مربوط به مسائل مشخص و عینی نهادهای حاکمیتی و دولتی و البته به صورت مستقیم و نه از طریق بودجه عمومی وزارت علوم باشد. سایر پژوهش‌های کاربردی نیز باید توسط بخش خصوصی و در جهت حل مسائل واقعی آنها تأمین مالی و انجام شوند. این درحالی است که عمده پژوهش‌های کاربردی‌ای که در دانشگاه‌ها و سایر مراکز آموزشی و پژوهشی انجام می‌شوند با بودجه دولتی و از طریق وزارت علوم تأمین مالی می‌شوند.

شاید بتوان گفت قائل‌شدن تمایز بین پژوهش‌های بنیادی و کاربردی به دلیل عبور از یک نگاه بلندمدت به یک نگاه کوتاه یا میان‌مدت در بهره‌برداری از نتایج پدید آمده است؛ جایی که ما انتظار داریم تا دانشگاه و جامعه علمی مسئولانه نسبت به نیازها و مسائل پیش‌روی جامعه پاسخگو باشند و در کنار اهتمام برای توسعه علوم نافع و آینده‌دار و حرکت روی مرزهای دانش، متواضعانه بخشی از انرژی خود را مصروف پرداختن به تقاضاهای پژوهشی کشور، چه در بخش خصوصی و چه دولتی کنند و حتی حیات علمی و پژوهشی خود را وابسته به آن ببینند.

واکسن ایرانی کرونا همیشه پای یک آقازاده در میان است!

کانال تلگرامی «تبیان» نوشت: داستان #کرونا به نقطه عطف پایانی رسیده. حالا کشورهای مختلف در رونمایی از نسخه ساخت کشورشون با هم مسابقه گذاشتن. امروز هم نوبت ایران بود تا دوربین‌ها به سمت ما سر کج کنن. اینکه واکسن ایرانی آزمایش بالینی انسانیش رو چطور آغاز می‌کنه و البته سؤال مهم‌تر اینکه چه کسی حاضره به عنوان نمونه آزمایشی انسانی اولین بار واکسن ایرانی کرونا رو دریافت کنه؟ مرور روند تست واکسن در کشورهای مختلف، احتمال حضور یکی از کادر درمان برای اولین تزریق واکسن ایرانی رو افزایش داده بود.

ما می‌تونستیم مثل ایتالیا «کلودیا آلیورنینی» پرستار اهل شهر رم رو برای آغاز واکسیناسیون انتخاب کنیم یا مثل انگلستان «مارگارت کینان» ۹۰ ساله رو در صدر لیست انتخاب کنیم، در امریکا هم ماجرا متفاوت نبود، یک پرستار قبل از بایدن رئیس‌جمهور جدید این کشور و معاونش واکسیناسیون رو آغاز کرده بود.

نکته مهم‌تر اینکه بیشتر این افراد واکسن تولید شده کشوری غیر از کشور خودشون رو برای واکسینه شدن انتخاب کردن و هدف نه یک آزمایش بالینی که در راستای مانور تبلیغاتی به رخ کشیدن قدرت واکسن یک شرکت خاص بود. درست مثل بن سلمان ولیعهد عربستان که چند روز پیش بالاخره به طرح واکسیناسیون پیوست و با واکسن فایزر عکس یادگاری انداخت!

اینکه گردش مالی چندین میلیارد دلاری خرید و فروش واکسن کرونا آنقدر وسوسه‌انگیزه که دهن شرکت‌های مختلف داروسازی تو دنیا رو آب بندازه و تیم رسانه‌ای حامی هر کدوم از اونا ساعت‌ها ویدئو و صدها خبر در مدح فلان برند و تخریب اون یکی برند تولید کنن، شکی نیست. اینجا هم قرار نیست کیفیت هر کدوم از این تولیدات ضد کرونایی رو بذاریم زیر ذره‌بین که البته ابهام در حد سواد عمومی در رسانه‌ها خیلی هست، از پرستاری که مقابل دوربین‌های تلویزیونی غش کرد تا کرونای انگلیسی که یهو در آستانه کشف واکسن کرونا سر از تخم بیرون میاره!

خلاصه اینکه حرفمون کیفیت واکسن و اثرپذیری احتمالی هر کدوم از برندهای خاص نیست. امروز وقتی «طیبه مخبر» دختر رئیس ستاد اجرایی فرمان امام به عنوان اولین متقاضی دریافت واکسن کرونای ایرانی مقابل دوربین‌های تلویزیونی نشست، زمین بازی تغییر کرد. اینجا پای یک آقازاده درمیون بود.

این بار نه حرف از اختلاس بود و نه از رانت. آقازاده، ژن خوبش رو نکوبیده بود تو سر استعداد مردم کشورش، حالا اون در خط مقدمی قرار گرفته که پای جونش در میون بود.

اینکه واکسن ایرانی بالاخره می‌تونه حریف اون ویروس منحوس بشه مهمه ولی امروز دوربین‌های تلویزیونی اتفاق مهم‌تری رو ثبت کردند. مهم‌تر از اسم «طیبه مخبر» به عنوان اولین متقاضی، پیشوند آقازادگی باید بچسبه کنار یک اتفاق ملی. اینکه این اتفاق یک شوی تبلیغاتی بود یا نه، اینکه بخوای مقابل این اتفاق لیست آقازاده‌های رانت‌خوار رو قطار کنی، اینکه چگونگی تزریق واکسن مقابل دوربین‌ها رو برای به حاشیه بردن اتفاق اصلی علم کنی دقیقاً همون عینک بدبینی هست که می‌تونه هر نقطه سفیدی رو برامون چرک کنه.

در دام جنگ روانی

علی نقیه، دکترای سیاست‌گذاری اجتماعی، در صفحه توئیتر خود نوشت: اصلاً شاید تست بالینی واکسن ایرانی موفقیت‌آمیز نبود! شما با این کارتان مسئله را حیثیتی می‌کنید، امر پزشکی را سیاسی می‌کنید و هزینه طی کردن فرآیند طبیعی ارزیابی علمی را بالا می‌برید! یک مشت نادان تندرو با ژست همیشگی اعتدال و اصلاح‌طلبی که ذره‌ای یادگیری ندارند. همیشه در دام جنگ روانی...

چه کسانی با خبر واکسن ایرانی اذیت شدند؟

محسن مهدیان در کانال تلگرامی خود کسانی را که از ساخت واکسن کرونا اذیت شدند در چهار گروه، دسته‌بندی کرد. این دسته‌ها عبارتند از:

دسته اول «مازوخیسم‌ها»: کسانی که به غربزدگی خو کرده‌اند. اینها وقتی وزیر بهداشت گفت این اولین بار نیست که واکسن می‌سازیم احتمالاً گوششان را گرفتند. گفت: ما صدسال است واکسن می‌سازیم و به همه جای دنیا صادر می‌کنیم و به‌زودی ۷۰ درصد مردم واکسینه می‌شوند.

دسته دوم «ترسوها»: کسانی که از سر ترس توان رفتار عقلانی نداشتند. اینها می‌گفتند ما می‌ترسیم بمیریم پس بهتر اینکه به گرگ‌ها دل ببندیم. واکسن که هیچ، وقتی ماسک و مواد ضدعفونی کننده و ونتیلاتور و حتی داروی آنفلوآنزا را هم به خاطر تحریم به ما ندادند باز هم در داخل تولید کردیم و البته عده‌ای نخواستند ببینند.

دسته سوم «مسخ شده‌ها»: کسانی که همه داشته‌های خبری‌شان را از پای رسانه‌های سعودی وانگلیسی گرفتند. ساده‌لوحانه می‌گفتند واکسن ایرانی را می‌خواهند سر مردم امتحان کنند و واکسن خارجی برای از ما بهتران هاست. حالا دیدند نفر اولی که واکسن دریافت کرد دختر عالی‌ترین مسئول ساخت واکسن است. این یعنی هم اعتماد علمی و هم ایثار اجتماعی.

دسته چهارم «کاسبان مذاکره»: عده‌ای که با هشتگ واکسن بخرید دنبال فشار اجتماعی برای اف‌ای‌تی‌اف و مذاکره بودند هم دستشان را بالا بردند.

اینها برای اعتماد به واکسن ایرانی کافی نیست؟

دانیال معمار در توئیتی نوشت: سالی بیشتر از ۵۰۰هزار خارجی برای درمان به ایران می‌آیند، در داروسازی هفتم و در پزشکی پانزدهم جهان هستیم، ۹۷درصد داروی کشور را بعد از تحریم خودمان می‌سازیم، قطب سلول‌های بنیادی و درمان ناباروری و رتبه اول تولید علم در منطقه هستیم و... اینها برای اعتماد به واکسن کرونای ایرانی کافی نیست.